

Prosinec 2009

**„Moje agentura byla domluvená s ambasádou,
a tak jsme ve frontě stát nemuseli.“
Rozhovor s Mongolkou Ariunou
o její cestě za prací do České republiky**

Petra Klupková

Abstrakt:

Ariunaa (30 let) přijela za prací do České republiky ze severozápadního Mongolska v roce 2007. Rozhovor zachycuje situaci na české ambasádě v Ulánbátaru v době, kdy Ariunaa z Mongolska odcházela (2007), a soustředí se na roli zprostředkovatelských agentur jak při vyřizování víza do České republiky, tak při zajišťování zaměstnání. Ariunaa má v Mongolsku desetiletou dceru a přestože životu v České republice přivykla, je přesvědčena o návratu do rodné země.

***

Z jakého důvodu jste se rozhodla odjet z Mongolska právě do České republiky?

Chtěla jsem odjet z Mongolska a v případě České republiky šlo spíše o náhodu než o rozhodnutí. Poslala jsem žádost na několik různých ambasád a česká byla první, která mi na mou žádost odpověděla.

Cesta do tolik vzdálené země jak geograficky, tak kulturně, vyžaduje velkou míru odhodlání. Co Vás na České republice lákalo? Od koho jste čerpala informace?

Moji známí mi vyprávěli o Mongolech, kteří odešli do Čech a pracovali zde v továrnách - většinou vyráběli boty nebo volanty. Úplně první zmínka o České republice přišla ale od souseda, jehož dcera zde pracovala v továrně na boty. Já jsem v té době ještě studovala a rozhodla jsem se, že až dokončím školu, také odjedu do Čech. Začala jsem si tedy na internetu vyhledávat konkrétní informace o hlavním městě, geografii, kultuře a jazyce. Zjišťovala jsem také, jaké jsou pro Mongoly pracující v České republice finanční podmínky. Z dostupných informací mi přišlo, že většina z nich si vydělá tak akorát na pohodlný život v Čechách, ale uspořit nějaké peníze navíc už bývá problém. Poté jsem v novinách narazila na inzerát jedné agentury, na který jsem odpověděla a navázala s nimi spoluprací. Její zástupci mi řekli, že pokud nebudu pracovat v továrně, ale například v hotelu, a budu-li pracovat přesčas,

vydělám si rozhodně víc peněz. Tuhle agenturu jsem si tedy vybrala proto, že jsem v ní spatřovala příslib lepší práce a vyššího výdělku.

Věděla jste jak a o jaký typ víza do České republiky si zažádat?

Neměla jsem tušení, o jaký typ víza se jedná. Jediné, co jsem věděla, bylo, že dostanu vízum na rok, které je následně možné prodloužit. O všechno se postarala agentura. Já jsem vyplnila žádost, dala jim pas, rodný list, čtyři fotografie a po třech měsících mi přišlo pracovní povolení. Po dalších třech měsících mi bylo vystaveno roční vízum a já za dva měsíce odjela do České republiky. Celý proces tedy trval osm měsíců. Teď mám pracovní vízum na dva roky.

Jak to vypadalo na české ambasádě v době, kdy jste žádala o vízum do České republiky?

Byla tam fronta, ale já jsem v ní nemusela stát. Moje agentura byla domluvená s ambasádou. My jsme jen počkali v autě, kam zástupcům agentury zavolali, že máme přijít. A tak jsme celou tu frontu předešli. Lidé tam byli hrozně agresivní a nepříjemní, vůbec nechápali, co se děje. Nám bylo zástupci agentury řečeno, že je to v pořádku, že jsou tak na ambasádě dohodnutí.¹

Pomáhal Vám někdo s vyřizováním víza?

Já jsem předala všechny své dokumenty agentuře a ta se mi za tři měsíce ozvala, ať si přijdu vyzvednout vízum. Zajistili mi i všechny nutné překlady dokumentů.

Vedl s Vámi na ambasádě někdo osobní pohovor?

Ne, nic takového jsem neabsolvovala.

Věděla jste, kolik Vás bude vyřízení dokumentů a cesta do České republiky zhruba stát peněz?

Pořádně jsem to vlastně nevěděla. Celkem jsem zaplatila agentuře tisíc pět set amerických dolarů, z čehož pět set dolarů bylo údajně na pracovní povolení, dalších pět set dolarů byl poplatek za vízum a posledních pět set dolarů byl správní poplatek agentuře. Tato cena zahrnovala i cestu do Prahy. Když jsem v roce 2007 přijela, cestovala jsem společně s dalšími čtrnácti Mongoly. Ti sice měli práci také zajištěnou přes agenturu, zaplatili však jen sedm set dolarů, což pokrylo náklady na vízum a pracovního povolení, ale počítali s prací v továrně či nějakém státním podniku. Cestu si pak platili zvlášť.²

¹ Poznámka autorky: K této situaci se vyjadřuje mongolská tlumočnice, že toto není standardní postup a že ona sama musela na české ambasádě v Ulánbátaru strávit noc ve frontě za velmi nepříjemných podmínek.

² Poznámka autorky: Tlumočnice se k uvedené částce tisíc pět set dolarů vyjádřila v tom smyslu, že žádný z dalších Mongolů, se kterými se každodenně setkává, nezaplatil za vyřízení dokumentů a cestu do České republiky tak malou částku jako Ariunaa.

Jaké jste měla pocity, když jste přijela do České republiky?

Když jsem v dubnu 2007 vystoupila na Hlavním nádraží v Praze, všude byli samí bezdomovci a já byla vyděšená. Pak jsem strávila měsíc doma a neměla práci, stejně jako ostatní tři ženy, se kterými jsem bydlela. Ubytování mi zajistila agentura. Po celou tu dobu mi volali známí a varovali mě, ať uteču, že už jsem určitě unesená a že mě mafie prodá někam do zahraničí.

Co jste v této situaci dělala?

Věděla jsem, že v České republice jsou i jiní lidé schopní sehnat Mongolům práci, byla jsem ale vázána svou agenturou. Doufala jsem tedy, že všechno dobře dopadne a já práci dostanu. V Čechách žádný zástupce agentury v tu dobu nebyl. Předem nás ale varovali, že po příjezdu do Prahy budeme dva týdny až měsíc nezaměstnaní a měli jsme si proto s sebou vzít nějaké peníze navíc. Já měla tři sta dolarů, a to stačilo i na ubytování. Nikoho jsem tu neznala a byla jsem sama. Sice jsem měla známého, o kterém jsem věděla, že tu také pracuje, ale neměla jsem na něj kontakt.

Vedoucí agentury byl stále v Mongolsku a každý týden přijíždělo do Čech za prací dalších 15 migrantů. On sám přijel až za měsíc a já konečně získala práci. Nastoupila jsem v Kralupech nad Vltavou do společnosti Nowaco.

V Nowacu pracujete i teď, nebo se Vám podařilo změnit práci vzhledem k předchozím slibům ze strany Vaší agentury?

V Nowacu jsem pracovala od května 2007 do září 2008. Poté mi ale řekli, že už mi nemohou prodloužit vízum, a tak jsem loni v září změnila agenturu. V Čechách jsem si vybrala jednu slovenskou agenturu, pro kterou jsem začala pracovat a kde jsem měla i vyšší plat. Ani tam mi ale vízum nedokázali prodloužit, a tak jsem se opět vrátila ke své původní agentuře. Vízum se mi nakonec podařilo prodloužit přes jednu ukrajinskou společnost. Od května 2009 pracuji přes svou mongolskou agenturu v jedné cukrárně, připravuji zakázky na objednávku.

Věděla jste před svým příchodem do České republiky, jaká je tu minimální mzda?

Ano, věděla jsem, že je to asi čtyři sta dolarů. To je samozřejmě mnohem lepší než v Mongolsku, kde jsem si průměrně za měsíc vydělala jen sto dolarů.

Splnila se Vaše osobní představa o Vašem výdělku v České republice?

Ano. Můj plat se sice odvíjí od počtu odpracovaných dní v týdnu, někdy pracuji sedm dní a jindy zase méně, ale vydělám si. Přes tu samou agenturu za mnou dokonce přijela i sestra a společnými silami jsme dokázaly ušetřit dost peněz na malý pozemek v Mongolsku, velmi jednoduché bydlení a auto.

Pocítala jste nějak dopad finanční krize na Vaše zaměstnání?

Když jsem pracovala pro slovenskou agenturu, tak jsme to pocítli všichni. Původně nám platili za hodinu osmdesát korun, potom ale mzda začala klesat na sedmdesát korun, na šedesát korun atd. Pracovala jsem tehdy v továrně na výrobu jogurtů. Mongolů tam ze začátku byla spousta, postupně ale došlo k propouštění. Říkali, že výhledově tam už Mongolové pracovat nebudou vůbec, společnost má zájem o pracovní sílu pouze z Evropské unie. Nakonec i mě řekli, že není dost práce, a tak jsem přešla ke své „mongolské“ agentuře. V cukrárně už se krize v podstatě neprojevuje, výroba potravin je stálá, lidé je potřebují pořád. Spolupracujeme i se Slovenskem, kde je také velký odbyt, a tak nám omezení výroby snad nehrozí.

Víte, jaká je současná situace Mongolů v České republice?

Myslím, že Mongolů tu zůstává už jen málo. I já jsem byla ještě před měsícem dva měsíce bez práce. Je tu sice možnost brigád, ale většina Mongolů se chce buď vrátit, nebo migrovat dál na západ, do Rakouska, Německa nebo třeba do Švédska. V Čechách už své šance moc dobře nevidí.

Jak se vy osobně cítíte v České republice?

Už jsem si tu zvykla, jsem tu přeci jen dva roky. Loni jsem byla v Mongolsku na dovolené a tam jsem si naopak uvědomila, do jaké míry jsem Čechám přivykla. Třeba na zastávce jsem neustále hledala jízdní řád autobusů a vůbec jsem nemohla pochopit, že jej nemáme. Zůstat bych tu ale nechtěla. Život je tu sice fajn, ale v Mongolsku mám svou rodinu a hlavně je to moje rodná země, což je přeci o moc důležitější než peníze! Určitě se tedy chci vrátit. Naučila jsem se tu spoustu věcí, které bych ráda uplatnila po návratu do Mongolska, což považuji za užitečné.

Na závěr bych se Vás ráda zeptala, jak vnímáte vzájemné vztahy Mongolů a Čechů?

Těžko říct. Někteří Češi si myslí, že jsme špatní lidé. Nepoznají ale Vietnamce od Mongola a všechny Asiaty vnímají stejně. Když jsem šla třeba včera po ulici, začali na mě nějakí opilci pokřikovat, ať zmizím a neberu vám vaše jídlo. Na druhou stranu ke mně ale jednou v obchodě přišel pán a řekl mi, že Mongolové jsou moc šikovní lidé, že jsme vlastně děti Čingischána. To je přece krásné! Ale uznávám, že se tu někteří Mongolové také nechovají nejlépe. Třeba když někdo začne bezdůvodně pálit českou vlajku... Takhle potom vznikají ta nedorozumění.

Děkuji Vám za rozhovor.

Respondentka si nepřeje uvádět celé jméno.

Článek vznikl v rámci projektu "Migrační politika v krizi" Multikulturního centra Praha za podpory nadace Open Society Fund Praha.

O autorce:

Petra Klupková je studentkou oboru anglistika-amerikanistika na FF UK v Praze. V Multikulturním centru Praha působí jako stážistka v rámci čtyřměsíční praxe.